

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS BAMIDBAR • MAAMAR 20

ביאור ע"פ ואהיה אצלו אמון

Explicación de «Y yo estaba junto
a Él como un niño criado (amón)»

DEDICADO EN HONOR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

El padre del Rebe, Reb Levi Itzjak

LikuteiTorah.com

LA PARASHÁ JASÍDICA

likuteitorah.com/es/likkutei-torah/bamidbar/20/

1 ביאור ע"פ ואהיה אצלו אמן

Una explicación de [el versículo] «Y yo estaba junto a Él como un niño criado (amon)».

2 א הנה ענין סה"ע [ספירת העומר] הוא בחי' מוחין דיניקה והוא בחי' מיתוק הגבורות. ונעשה ע"י מיתוק הגבורות באדם שהוא בחינת אתכפא ואתהפכא כי הקליפות שרשם בחינת גבורות.

1. Ahora bien, la Cuenta del Ómer corresponde al nivel de los mojin de yeniká, y es el nivel del endulzamiento de las Guevurot (contenciones). Esto se produce mediante el endulzamiento de las Guevurot en el hombre, que consiste en someter y transformar (itkafia e it'hapja); pues la raíz de las kelipot (cáscaras) corresponde al nivel de las Guevurot.

ולכן בחינת לאכפא לסט"א [לסטרא אחרא] ולאהפכא מחשוכא לנהורא הוא ענין מיתוק הגבורות, ויעקב חבל נחלתו כתיב וכמשל החבל שראשו אחד קשור למעלה וקצהו למטה שע"י

Por lo tanto, someter a la sitra ajra (el otro lado) y transformar la oscuridad en luz es el asunto del endulzamiento de las Guevurot. Y está escrito: "Yaakov es la cuerda de Su heredad"; es como la analogía de una cuerda cuyo extremo está atado arriba y cuyo [otro] extremo está abajo, de modo que, por medio de

שמושך החבל מלמטה נמשך כמ"כ [כמו כן] למעלה, כך ע"י המתקת הגבורות הנ"ל באדם מעורר ג"כ למעלה שיתמתקו הגבורות, ופ"י וענין המיתוק היינו שהגבורות עצמן נעשים מתוקים,

que uno tire de la cuerda desde abajo, también se tira de ella arriba. Del mismo modo, mediante el endulzamiento de las Guevurot en el hombre mencionado antes, también se despierta arriba que las Guevurot sean endulzadas. Y el significado y la naturaleza del endulzamiento es que las propias Guevurot se vuelven dulces,

כמו עד"מ שממתיקים מאכל חמוץ הרי גם הוא עצמו בחינת מאכל רק שהוא חמוץ ועתה ממתיקים אותו ואז נעשה מרקחת ומשיב הנפש. כך בחי' מיתוק הגבורות שהם עצמן מתמתקים ואז הם מעולים ומשובחים יותר.

como, a modo de analogía, cuando se endulza un alimento agrio: también él es, en sí mismo, un alimento, solo que es agrio; ahora se lo endulza, y entonces se convierte en una confitura que reanima el alma. Del mismo modo, en el nivel del endulzamiento de las Guevurot, ellas mismas se endulzan y entonces se vuelven más elevadas y más apreciables.

3 וזהו בחי' מוחין דיניקה כמשל דם נעקר ונעשה חלב שהדם עצמו שהוא בחי' גבורות נהפך לחלב חוורתא חסדים כו'.

Y este es el nivel de los mojin de יניקה, como en la analogía de “la sangre se descompone y se convierte en leche”: la sangre misma, que es el nivel de Guevurot (contención), se transforma en leche, la blancura de Jasadim (bondades), etc.

וזהו ענין מ"ד [מ"ן דוכרין] ימי ספירת העומר משביעי של פסח עד שבועות. כי שש"פ [שביעי של פסח] הוא לידת הנשמות ואחר הלידה הוא בחי' יניקה הגדלת המדות. וזהו כמ"ש והניף את העומר כו' לרצונכם.

Y este es el sentido de los cuarenta y cuatro días de la cuenta del Ómer, desde el séptimo día de Pésaj hasta Shavuot. Pues el séptimo día de Pésaj es el nacimiento de las almas, y después del nacimiento viene el nivel de la lactancia, el crecimiento de los atributos emocionales (midot). Y esto es lo que está escrito: “Y mecerá el ómer, etc., para que les sea aceptado (lirtzonjem)”

היינו שעיקר המכוון להפך הרצון והמדות שבנפש הבהמית שתהיינה לה' ואז הם משובחות יותר ממדות שבנפש האלקית וע"ז ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] טוב זה יצ"ט [יצר טוב] מאד זה יצה"ר [יצר הרע]

Es decir, el propósito principal es transformar la voluntad y los atributos emocionales del alma animal, para que estén dirigidos a D'os; entonces son más encomiables que los atributos del alma divina. Y sobre esto dijeron nuestros Sabios, de bendita memoria: “‘Bueno’: esto es la inclinación al bien; ‘muy’: esto es la inclinación al mal”

(ועיין בזוהר פ' יתרו דס"ח ע"ב ובפ"י הרמ"ז [הרב משה זכות] שם) ומטעם זה ג"כ ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] במקום שבעלי תשובה עומדים כו' ונודע שאין פ"י תשובה על עבירות דוקא

(Y véase el Zohar, Parshas Yisro, folio 68b, y el comentario del Ramaz allí.) Y por esta misma razón dijeron también nuestros Sabios, de bendita memoria: “En el lugar donde se encuentran los que hicieron teshuvá, etc.”. Y es sabido que teshuvá (retorno) no se refiere específicamente a los pecados;

אלא שצ"ל בכל אדם כל ימיו בתשובה להתקרב לה' בבחינת פכ"פ [פנים בפנים] והיינו ע"י להפך הרצון והמדות מבחי' יש כו'.

sino que toda persona debe estar en teshuvá todos sus días, para acercarse a D'os en la modalidad de “cara a cara”; y esto se logra transformando la voluntad y los atributos emocionales desde el nivel de “algo” (yesh), etc.

4 והטעם בזה שע"י בירור מדות נה"ב [נפש הבהמית] נק' טוב מאד הוא משום שהמדות שבנה"ב [שבנפש הבהמית] מצד עצם מציאותן הן תקיפים וחזקים יותר ממדות שבנפש האלקית כיתרון הגבורה בבהמה מבאדם אלא שהיא בהמה.

Y la razón por la que, mediante la depuración de los atributos del alma animal, esto se llama «muy bueno» es que los atributos del alma animal, por su propia naturaleza, son más poderosos y fuertes que los atributos del alma divina, así como el animal aventaja al ser humano en fuerza; sin embargo, sigue siendo un animal.

אבל כשהבהמה נכלל בבחי' אדם אזי הוא רב כחו מאד כי שרשם מבחי' פני אריה פני שור שאהבתם ויראתם גדולה לאין שיעור וכמ"ש בזהר בהעלתך

Pero cuando el animal se incluye en el nivel del ser humano, su fuerza es entonces muy grande, pues su raíz está en el nivel de «el rostro del león» y «el rostro del buey», cuyo amor y temor son incommensurablemente grandes, como está escrito en el Zohar, [en la parashá de] Behaalotjá

(דף קנ"ד א') ש"ע אלף אריוותא סוחרנא דהאי אריה כו' כד געי האי אריה מזדעזעין רקיעין כו'.

(folio 154a): «Trescientos setenta mil leones rodean a este león, etc.; cuando este león ruge, los firmamentos tiemblan, etc.»

והטעם בכ"ז [בכל זה] הוא כי גם בעולם התיקון עצמו שרש המדות הוא למעלה מהשכל כי או"א [אבא ואימא] במזלא תליין

Y la razón de todo esto es que incluso en el propio Mundo de Tikún (Rectificación), la raíz de los atributos emocionales (midot) está por encima del intelecto, pues Aba e Ima (Jojmá y Biná) «están suspendidos del Mazla»,

אבל ז"א בעתיקא אחיד ותליא רק שיציאותו והתגלותו הוא ע"י בינה וכמשל בן זכר שאע"פ [שאף על פי] שמתגדל ברחם האם ומשם נולד עכ"ז [עם כל זה] הרי עצמותו נלקח מלמעלה ממנה כו'

pero Zeir Anpín (los atributos emocionales) «está unido y suspendido de Atika»; solo su surgimiento y revelación se producen por medio de Biná (entendimiento). Esto se asemeja al ejemplo de un hijo varón: aunque crece en el vientre de su madre y nace de allí, su esencia, no obstante, proviene de un nivel superior a ella, etc.

[ולפעמים ג"כ יפה כח הבן מכח האב ועמ"ש בד"ה להבין ביאור ענין האבות הן הן המרכבה בפי יתרו].

[Y a veces, también, «la fuerza del hijo es mayor que la fuerza del padre». Véase lo escrito en el discurso que comienza «Para comprender la explicación del asunto: “Los Patriarcas son ellos mismos la Carroza”», en la parashá de Yitró.]

5 והנה זהו אפילו במדות דז"א דתיקון. וכ"ש [וכל שכן] בירור המדות שמעולם התהו כו'. שכשמתבררים מהשבירה הר"י כחם רב מאד

Ahora bien, esto es así incluso respecto de los atributos de Zeir Anpín en el mundo de Tikún. Con mayor razón, respecto de la refinación de los atributos que provienen del Mundo de Tohu (Caos), etc.: cuando se refinan de la ruptura, su poder es muy grande.

וזהו ענין מיתוק הגבורות וזהו פי' לרצונכם כו'. ומי הוא הממתיק אותן היינו בחי' החסדים.

Y este es el asunto de la dulcificación de las Guevurot, y este es el significado de “para su favor (lirtzonjem), etc.”. ¿Y quién las dulcifica? El nivel de los Jasadim.

6 והנה ה"ח [ה' חסדים] הן מחסד שבחסד עד חסד שבהוד כי החסדים דיסוד ומלי' הם רק כללות ה"ח [ה' חסדים] וכללות דכללות כמ"ש בפע"ח [בפרי עץ חיים] בכוונות דהו"ר [דהושענא רבה] וה"ח [וה' חסדים] אלו זהו ה' ימים דספירת העומר שלפני שביעי של פסח.

Ahora bien, los cinco Jasadim (bondades) van desde Jésed dentro de Jésed hasta Jésed dentro de Hod; pues los Jasadim de Yesod y Maljut son únicamente la expresión general y colectiva (klalus) de los cinco Jasadim, y la expresión general de esa expresión general, como está escrito en Pri Etz Chaim, en las intenciones (kavanot) de Hoshana Rabá. Y estos cinco Jasadim son los cinco días del Cómputo del Ómer anteriores al séptimo día de Pesaj.

7 ויום ראשון דפסח הוא בחי' מוחין דאוי"א [דאבא ואימא] מקור המדות ולכן גומרים בו את ההלל. משא"כ יום ב' דפסח מתחיל ספה"ע [ספירת העומר] הוא בחי' המדות.

Y el primer día de Pésaj es el nivel del intelecto (mojin) de Aba e Ima (Jojmá y Biná), la fuente de los atributos emocionales (midot); por eso se recita en él el Hallel completo. En cambio, el segundo día de Pésaj, [cuando] comienza la Cuenta del Ómer, es el nivel de los atributos emocionales.

ולכן בא"י [בארץ ישראל] אין גומרים את ההלל ביום ב', והנה בשביעי של פסח שהוא בחי' לידת הנשמות
בבריאה אשר שם יש יניקת החיצונים ע"כ צ"ל מיתוק הגבורות ע"י אתכפיא ואתהפכא שהאדם מזכר
מדותיו כו'

Por eso, en la Tierra de Israel no se recita el Hallel completo el segundo día. Ahora bien, el séptimo día de Pésaj, que corresponde al nacimiento de las almas en el Mundo de Beriá (Creación), donde las fuerzas externas reciben sustento, requiere que se endulcen las Guevurot mediante la subyugación y la transformación, cuando la persona refina sus atributos emocionales, etc.

וה' ימים שלפני שביעי של פסח הם בבחי' אצילות ששם כתיב לא יגורך רע והם ה"ח [ה' חסדים]
הממתיקים הגבורות כו'.

Pero los cinco días anteriores al séptimo día de Pésaj corresponden al nivel del Mundo de Atzilut (Emanación), respecto del cual está escrito: "El mal no morará junto a Ti"; y ellos son los cinco Jasdim que endulzan las Guevurot, etc.

8 והנה ספה"ע [ספירת העומר] הוא בחי' מוחין דיניקה ועד"מ החלב מגדל אברי הולד כך המדות הם בבחי'
קטנות כמו שהיו בתהו בבחי' נקודות וע"י החלב נעשה הגדלת המדות.

Ahora bien, la Cuenta del Ómer es el nivel del intelecto (mojin) de la lactancia. Y así como, a modo de analogía, la leche hace crecer los miembros del niño, del mismo modo los atributos emocionales (midot) se encuentran en un estado de pequeñez (katnut), tal como estaban en Tohu, en forma de puntos (nekudot); y por medio de la leche se produce el crecimiento de los atributos.

ששבעה מדות נעשים שבעה שבועות לפי שכל אי מתכללת משבעה וע"כ בכל מדה יש ז' ימים.

Pues las siete midot se convierten en siete semanas, ya que cada una comprende las siete; por eso, en cada atributo hay siete días.

וזהו ענין ההגדלה [ועמ"ש ע"פ שתיתי ייני עם חלבי]. ועי"ז נעשים כלי קיבול רחב לקבל התורה
בשבועות הוא בחי' ואהי' [ואהיה] אצלו אמון כו' שתי הלחם כו':

Y este es el sentido del crecimiento [y véase lo escrito sobre el versículo: "He bebido mi vino con mi leche"]. Y por medio de esto se convierten en una vasija receptora amplia para recibir la Torá en Shavuot, que corresponde al nivel de "Y yo estaba junto a Él como un niño de pecho (amón), etc.", los dos panes, etc.

9 ב וענין ואהיה שעשועים. יובן בהקדים מ"ש בדוד זמירות היו לי חוקיך ונענש ע"ז. ויש להקדים ענין אור א"ס ב"ה.

2. El significado de “y yo era un deleite (shaashuim)” se comprenderá al introducir primero lo que está escrito acerca de David: “Tus estatutos fueron canciones para mí”, por lo cual fue castigado. Y antes debemos introducir el tema de la Luz Infinita (Or Ein Sof), bendito sea.

כי הנה אנו רואים למטה שהתענוג הוא הגדול ורב מכל כחות הנפש והוא ראש ומקור וחיות לכל דבר.

Pues vemos aquí abajo que el deleite es la más grande y abundante de todas las fuerzas del alma, y es la cabeza, la fuente y la fuerza vital de todo.

10 וכמו שאנו רואים עוצם ריבוי מיני תענוגים שיש תענוג בראיה ותענוג בשמיעה ובריה ודבור וטעם

Como vemos la inmensa variedad de clases de deleite: hay deleite en la vista, deleite en el oído, y también en el olfato, el habla y el gusto;

וכן בכל מין ממינים אלו יש ריבוי בחי' תענוגים שיש כמה מיני מטעמים שאין טעם אחד דומה לחבירו והטעם הוא מעולם התענוג כו'

y asimismo, dentro de cada una de estas clases, hay muchas variedades de deleite, pues existen muchas clases de manjares, y ningún sabor se parece a otro; el gusto proviene del mundo del deleite, etc.

וכן יש תענוגים רוחניים כמו התענוג מהשכל ודבר חכמה כו'. נמצא התענוג שלמטה הוא עצום ורב מכל כחות הנפש.

Y asimismo hay deleites espirituales, como el deleite que proviene del intelecto y de una palabra de sabiduría, etc. Resulta que el deleite de abajo es más poderoso y grande que todas las facultades del alma.

11 וכל בחי' התענוג שבעוה"ז בכללו הוא רק מהשבירה שנפל פסולת כו' ואין ערוך מהות התענוג שבעוה"ז למהות התענוג שבג"ע [שבגן עדן] התחתון כו' וגבוה מעל גבוה כו' אבל אור א"ס ב"ה נק' מקור התענוגים.

Y todo el nivel del deleite de este mundo, considerado en su conjunto, proviene únicamente de la ruptura, en la que cayó la escoria, etc.; no hay comparación entre la esencia del deleite de este mundo y la esencia del deleite del Gan Eden inferior, etc., “y más alto aún”, etc. Pero la Luz Infinita (Or Ein Sof), bendito sea, es llamada “la fuente de los deleites”.

12 והיינו אור וזיו גילוי א"ס ב"ה ולא עצמותו שבעצמותו לא שייך לומר כן. רק בבחי' האור שייך לומר מקור התענוגים והתגלותו הוא בחכמה הנקרא עדן ע"י צמצום רב ועצום

Es decir, la luz y el resplandor de la revelación del Infinito (Ein Sof), bendito sea, y no Su esencia, pues de Su esencia no corresponde decir esto. Solo respecto del nivel de la luz corresponde decir "fuente de deleites". Y su revelación se produce en Jojmá (sabiduría), que es llamada Edén, mediante un tzimtzum (contracción) grande e inmenso;

כי כדי להיות נמשך הארה בחכמה שהוא מקור להשגות הנשמות שאין ערוך אליו ית' צ"ל צמצום רב. שע"י נשתנה ממהות למהות שאין מהות התענוג המתגלה בחכמה מערך מהות מקור התענוגים.

pues para que un resplandor llegue a Jojmá, que es la fuente de las comprensiones de las almas, las cuales no tienen comparación con Él, bendito sea, debe haber un gran tzimtzum, por medio del cual cambia de una esencia a otra, de modo que la esencia del deleite que se revela en Jojmá no es del mismo orden que la esencia de la fuente de deleites.

כ"א עד"מ השערות הנמשכים מן המוח שהם בחי' מותרות מותרי מוחין עד שיכול לקוץ ולגלח השערות משא"כ קרום של מוח אם ניקב טרפה.

Más bien, a modo de analogía, [es como] los cabellos que salen del cerebro, que son el nivel de los excedentes, los excedentes del cerebro, hasta el punto de que se pueden cortar y afeitar los cabellos; en cambio, si se perfora la membrana del cerebro, [el animal] queda trefá (fatalmente defectuoso).

13 והיינו לפי שהשערות נמשכים מהגלגלת החופה ומכסה על המוחין. וכך למעלה בחי' כתר הנקי גלגלתא הוא המלביש הארת

Y esto se debe a que los cabellos se extienden desde el cráneo, que hace de dosel y cubre el cerebro. Así también arriba: el nivel de Kéter (la Corona), llamado Gulgalta (el cráneo), es el que reviste la irradiación de

א"ס ב"ה וממנו נמשך אח"כ ע"י שערות ומזלות אבל בחי' תענוג עליון המלוכש בו הוא בחי' א"ס שלמעלה מעלה מבחי' הכתר וגלגלתא.

el Infinito (Ein Sof), bendito sea, y desde allí [la luz] se hace descender después por medio de los cabellos y los mazalot (flujos); pero el nivel del deleite supremo revestido en él es el nivel del Infinito, que está muy, muy por encima del nivel de Kéter y Gulgalta.

14 וענין הכתר הוא תר"ך עמודי אור שהם תרי"ג מצות דאורייתא וז' מצות דרבנן, והיינו עד"מ בחי' הרצון שבמצות שהן רצון העליון והרצון הוא בחי' חיצוניות היינו בחי' גלגלתא. שחופה ומלביש על הפנימית והוא בחי' עתיקא.

El concepto de Kéter (la Corona) son los 620 pilares de luz, que corresponden a las 613 mitzvot de la Torá y las siete mitzvot de los Sabios. Es decir, a modo de analogía, el nivel de la voluntad que está en las mitzvot, que es la voluntad suprema. La voluntad es el nivel de la dimensión exterior (jitzoniut), es decir, el nivel de Gulgalta, que cubre y reviste la dimensión interior (pnimiut); este es el nivel de Atika.

15 ועד"מ באדם שיש לו רצון כמו לנסוע לאיזה מקום למסחור הרי רצון זה הוא רק חיצוניות אבל הפנימית והמכוון הוא התענוג שיתענג מהריוח שירויח במסחור ההוא.

A modo de analogía, en una persona que tiene la voluntad, por ejemplo, de viajar a algún lugar para comerciar, esa voluntad es solo la dimensión exterior (jitzoniut); pero la dimensión interior (pnimiut) y el propósito es el deleite que obtendrá de las ganancias que logre en ese comercio.

וכך בחי' עתיקא תענוג העליון הוא פנימית הרצון שבמצות אלא שהרצון הנק' גלגלתא הוא מלבישו ומעלימו שלא יהיה בגילוי

Del mismo modo, el nivel de Atika, el deleite supremo, es la dimensión interior de la voluntad presente en las mitzvot; solo que la voluntad, llamada Gulgalta, lo reviste y lo oculta, de modo que no se revele,

אלא הרצון בלבד וכענין שתוק כך עלה במחשבה [וכמבואר במ"א בביאור ע"פ אני ה' אלקיכם דפ' ציצית].

sino únicamente la voluntad; y [esto es] como en el asunto de «Calla; así se le ocurrió en el pensamiento». [Y como se explica en otro lugar, en la explicación del versículo «Yo soy Havaia, su D'os», en la sección de tzitzit.]

16 וממנו הוא שנמשך אח"כ הארה ע"י צמצום להתלבש בחכמה וזהו ביו"ד נברא העוה"כ [העולם הבא] בחי' שערות אבא יונק ממזלא ולפיכך אינו ממהות עצם התענוג העליון כו'.

Y de ello se hace descender después un resplandor, mediante el tzimtzum (contracción), para que se invista en Jojmá (sabiduría). Y esto es [lo que significa] "Con la yud fue creado el Mundo Venidero": el nivel de los cabellos; Aba recibe sustento del Mazla. Por eso, no es de la naturaleza de la esencia misma del deleite supremo, etc.

[וזהו בורא קדושים ישתבח שמך שמ"ו בגמטריא רצון שמזה מקבלים כל בחי' הקדושים שהוא בחי' חכמה שנק' קדש כו' ועמ"ש ע"פ את שבתותי תשמרו]

[Y esto es "Creador de seres santos, sea alabado Tu Nombre": shemo (Su Nombre) tiene el mismo valor numérico que ratzon (voluntad), pues de este reciben todos los niveles de los seres santos, que corresponden al nivel de Jojmá, llamada kodesh (santo), etc. Y véase lo escrito sobre el versículo "Guardarán Mis Shabatot".]

והנה דוד שיבח התורה בבחינת היותם רצון העליון שזהו ענין זמירות כמשל שמזמרים זמר א' כמה פעמים מגודל יפיו.

Ahora bien, David alabó la Torá en cuanto a que sus preceptos son la voluntad suprema; esto es lo que expresa la idea de "canciones" (zemiroth), como en la analogía de cantar una misma canción muchas veces debido a su gran belleza.

כך עם היות מעלתם זו שהם רצון העליון. הוא זמר אחד שהרי הוא השבח הכולל של כל המצות שכולן הן רצונו.

Así también, aunque esta virtud suya —que son la voluntad suprema— constituye una sola canción, pues es la alabanza que abarca todos los mitzvot, ya que todos son Su voluntad,

אבל יש לשמוח בזמר זה כל פעם מרוב כל, כי רצון זה הוא למעלה מבחי' החכמה והטעם עד שמבחי' שיערה אחת הנמשכת מהרצון והוא בחי' המזלות כו'

sin embargo, hay que alegrarse cada vez por esta canción más que por la abundancia de todas las cosas, pues esta voluntad está por encima del nivel de la sabiduría y la razón, al punto de que de un solo cabello que se extiende desde la voluntad —el nivel de los mazalot (flujos)—, etc.,

מזה מתהווים כל העולמות ג"ע [גן עדן] התחתון שאמרו עליו מוטב דלידייניה כו' וג"ע [וגן עדן] העליון עד אין קץ כו' ואפילו חכמה עילאה עדן כנ"ל.

surgen todos los mundos: el Gan Eden inferior, respecto del cual dijeron: "Mejor que sea juzgado, etc."; y el Gan Eden superior, sin fin, etc.; e incluso la Jojmá suprema (Jojmá Ilaá), Eden, como se mencionó arriba.

17 ולכן אמר על החוקים שהם המצוות שכלא טעם ובאמת כל המצוות נקי חוקיך כי אין ערוך הטעם המושג לאמיתית הטעם.

Por eso dijo de los decretos (jukim), que son las mitzvot que no tienen una razón: en verdad, todas las mitzvot son llamadas “Tus decretos”, pues la razón que podemos comprender no se compara con la razón verdadera.

זמירות היו לי שהיו יקרים מאד אצלו מאחר שהן רצון העליון ומשערה אי בלבד הנמשך ממנו מתהווים כל החכמות והתענוגים שבעולמות אבי"ע [אצילות בריאה יצירה עשיה] כו'.

“Han sido canciones para mí”: pues eran muy preciadas para él, ya que son la voluntad suprema; y de un solo cabello que se desprende de ella llegan a existir todas las sabidurías y los deleites de los mundos de Atzilut, Beríá, Yetzirá y Asiá, etc.

[ונמצא שיבח דוד את המצוות במעלתם העליונה יותר מבחינת היותם בג"ע [בגן עדן] העליון תענוג הנשמות כו']

[Resulta, entonces, que David alabó las mitzvot por su virtud suprema, superior incluso al nivel en que se encuentran en el Gan Eden superior, donde son el deleite de las almas, etc.,

שזהו נמשך רק משערה אי בלבד הנמשכת מהרצון והכתר בח"ע [בחכמה עילאה] מקור ושרש הג"ע [הגן עדן] והוא שיבחם בבחי' היותם רצון העליון עצמן כו'].

pues eso se desprende únicamente de un solo cabello que procede de la voluntad y de Kéter (la Corona) y llega a la Jojmá suprema (Jojmá Ilaá), la fuente y raíz del Gan Eden; y él las alabó en cuanto son la voluntad suprema misma, etc.]

אך מ"מ נענש דוד ע"ז, כי מעלתן זו אינן אלא בחי' חיצוניות שחיצוניותן הוא בחי' רצון העליון וגלגלתא.

Sin embargo, David fue castigado por ello, pues esta virtud de las mitzvot no es sino el nivel de su dimensión exterior (jitzoniut), ya que su dimensión exterior es el nivel de la voluntad suprema y de Gulgalta.

18 והיה לו לשבח התורה בבחי' פנימיותה שהוא בחי' התענוג עליון שהוא הגבה למעלה מהרצון עליון כנ"ל [ועי' באגה"ק [באגרת הקודש] ד"ה דוד זמירות קרית להו והלכך גם כו']

Debería haber alabado la Torá en el aspecto de su dimensión interior (pnimiut), que es el nivel del deleite supremo, muy por encima de la voluntad suprema, como se mencionó antes. [Y véase Iggeres HaKodesh, la sección que comienza “David, las llamaste canciones”, “Y por eso también, etc.”,

ע"ש והיינו כי הרצון עליון הוא מקור ושרש הנאצלים משא"כ בחי' עתיק כו'] ומצד בחי' פנימיותו véase allí. Es decir, la voluntad suprema es la fuente y raíz de los emanados, a diferencia del nivel de Atik, etc.] Y desde el aspecto de su dimensión interior,

הנה יש תענוג פרטי לכל מצוה בפ"ע [בפני עצמו] כו' ולא כמשל זמר אחד כו' [ועמ"ש בד"ה למנצח על השמינית מענין חיצוניות א"ק [אדם קדמון] ופנימיות / ופנימית] א"ק [אדם קדמון].

hay un deleite particular para cada mitzvá por separado, etc., y no como en la analogía de una sola canción, etc. [Y véase lo escrito en el discurso que comienza “Para el conductor, sobre la sheminit”, acerca de la dimensión exterior de Adam Kadmon y la dimensión interior de Adam Kadmon.]

19 וזה הי' [היה] הגילוי במ"ת [במתן תורה] דכתיב פנים בפנים דבר ה' שהיה ההתגלות בחינת הפנימית של המצות שהוא בחי' התענוג עליון של אותו הדבור

Y esta fue la revelación en la Entrega de la Torá, como está escrito: “Cara a cara habló Havaiá”: la revelación fue del nivel de la dimensión interior (pnimiut) de las mitzvot, que es el nivel del deleite supremo de aquella expresión.

ולכן פרחה נשמתם על כל דבור, שכל דבור הי' [היה] בו גילוי עונג בפ"ע [בפני עצמו] כו' וגילוי זה דבחי' פנים העליונים היינו ע"י שגם מלמטה היה בחי' החזרת פנים

Por eso sus almas salían volando con cada expresión, pues en cada una se revelaba un deleite propio, etc. Y esta revelación del nivel del Rostro supremo se produjo porque también desde abajo hubo el nivel de volver el rostro,

דהיינו ע"י ז' שבועות מיצ"מ [מיציאת מצרים] עד מ"ת [מתן תורה] שהוא ענין ז' שבועות דספירת העומר (ועיין בפ"י הרמ"ז [הרב משה זכות] בזהר ר"פ שמות ד"ב סע"ב [סוף עמוד ב] בשם המדרש שגם ביצ"מ [ביציאת מצרים] ספרו ישראל נ' יום למ"ת [למתן תורה] ועיין בזהר פ' אמור דצ"ז)

es decir, por medio de las siete semanas desde el Éxodo de Egipto hasta la Entrega de la Torá, que corresponden a las siete semanas de la Cuenta del Ómer (véase el comentario de Ramaz sobre el Zóhar, al comienzo de Parashat Shemot, folio 2, final del lado b, que cita el Midrash según el cual también en el Éxodo de Egipto Israel contó cincuenta días hasta la Entrega de la Torá; véase también el Zóhar, Parashat Emor, folio 97),

שהפכו פנימיותם וכל המדות שתהיינה לה' לבדו וכמים הפנים לפנים כי לפי הפנים שמראים מלמטה כן כו'.

en las que transformaron su dimensión interior y todos sus atributos emocionales (midot), para que fueran exclusivamente para D'os; y [es] “como el agua refleja el rostro frente al rostro”, pues según el rostro que se muestra desde abajo, así, etc.

וכמ"כ [וכמו כן] עכשיו כתיב ואהיה שעשועים יום יום ע"י ק"ש [קריאת שמע] במס"נ [במסירות נפש] בכל יום ממשיכים מלמעלה גילוי התענוג עליון והתלבשותו בנאצלים כתר וחכמה.

Del mismo modo, ahora está escrito: “Y era un deleite (shaashuim) día a día”: mediante la recitación del Shemá con autosacrificio (mesirut néfesh) cada día, se atrae desde arriba la revelación del deleite supremo y su investidura en los emanados, Kéter (la Corona) y Jojmá (sabiduría).

והם הנק' יום יום. (ועיין ברבות שיר השירים ע"פ ראשו כתם פז מענין יום יום) וזהו אני תורתך שעשעתי.

Y a ellos se los llama “día a día”. (Véase también Midrash Rabbá, Shir Hashirim, sobre el versículo “Su cabeza es oro puro”, acerca del concepto de “día a día”). Y esto es [lo que significa] “Yo (ani), en Tu Torá me deleité (shiashati)”.

שכדי להיות תורתך שעשעתי שיתלבש בחי' התענוג עליון בהרצון עליון הנק' גלגלתא ובחכמה עילאה הנק' עדן הוא ע"י אני,

Pues para que se dé “en Tu Torá me deleité”, es decir, para que el nivel del deleite supremo se invista en la voluntad suprema, llamada Gulgalta, y en la Jojmá suprema (Jojmá Ilaá), llamada Eden, se requiere “Yo” (ani),

דהיינו כשעושה מבח"י אני אין שהוא ביטול היש. עי"ז דייקא ממשיכים בח"י שעשועים ותענוג עליון הנ"ל.

es decir, cuando uno convierte el nivel de ani (Yo) en ayin (nada), lo cual es la anulación del yesh (algo). Precisamente mediante esto se atrae el nivel de shaashuim (deleite) y el deleite supremo mencionado antes.

20 ויסוד כל התורה הוא ביטול היש לאין שכשלוך האתרוג למצוה שורה עליו בח"י אין ורמ"ח מ"ע [מצות עשה] רמ"ח איברים כמשל האבר שבו נמשך חיות הנפש.

Y el fundamento de toda la Torá es la anulación del yesh ("algo") en ayin ("nada"): cuando uno toma el etrog para cumplir la mitzvá, reposa sobre él el nivel de ayin. Y las 248 mitzvot positivas son 248 miembros, como en la analogía del miembro al que se transmite la fuerza vital del alma.

וגם הנפש מקבלת ממנו כי לולי האבר לא היתה הנפש עושה פעולתה כו' וכך עי"י המצות נעשה ביטול היש לאין ועי"י ביטול

Y el alma también recibe de él, pues, de no ser por el miembro, el alma no podría realizar su acción, etc. Del mismo modo, por medio de las mitzvot se produce la anulación del yesh en ayin; y por medio de la anulación

היש זה מעורר למעלה גילוי אין העליון הוא בח"י תענוג העליון דקמיה באמת כולא חשיבא כי מה שהאדם מבטל עצמו אינו אמת עדיין

del yesh, esto despierta en lo Alto la revelación del Ayin supremo, que es el nivel del deleite supremo, ante Quien, en verdad, "todo es considerado como nada". Pues la anulación que hace una persona de sí misma todavía no es la verdad,

אלא שעיי"ז נמשך גילוי אין כו' [ובאדר"ז] [ובאדרא זוטא] דרפ"ח תחלת ע"ב ובגין כך ע"ק [עתיקא קדישא] איקרי אין והוא למעלה מבח"י גלגלתא כנ"ל ועמ"ש מענין זה ע"פ את שבתותי תשמרו]

sino que por medio de esto se hace descender la revelación del Ayin, etc. [Y en el Idra Zuta, folio 288, al comienzo del lado b: "Y por eso Atika Kadisha es llamado Ayin"; y está por encima del nivel de Gulgalta, como se mencionó antes. Véase también lo escrito acerca de este tema sobre el versículo "Guardarán Mis Shabatot".]

וזהו ענין שעשועים יום יום כי בכל יום עושה האדם מיש אין מחדש ועיקר בחי' זו ע"י מס"נ [מסירות נפש]
בק"ש [בקריאת שמע] כנ"ל:

Y este es el sentido de “deleites día tras día”, pues cada día la persona hace nuevamente ayin a partir del yesh; y este nivel se alcanza principalmente por medio del autosacrificio (mesirut néfesh) en la recitación del Shemá, como se mencionó antes.

21 ג משחקת לפניו בכל עת. ב' עתים הן כנודע שיש כמה זמנים שונים במל' פעמים עומדת פב"פ [פנים

בפנים] ופעמים עד החזה דז"א ופעמים נקודה תחת היסוד

3. «Jugando delante de Él en todo momento». Hay dos momentos, como es sabido, pues hay varios momentos distintos en Maljut (soberanía): a veces está cara a cara; a veces, hasta el pecho de Zeir Anpín (los atributos emocionales); y a veces, como un punto debajo de Yesod (fundamento).

והיינו שפעמים מקור נשמות ישראל פנימיותם לה' ופעמים בבחי' אחוריים וכמ"ש עת לחבק ועת לרחוק מחבק [וע' בזהר פ' אחרי דנ"ח סע"א [סוף עמוד א] וע"ב]

Es decir, a veces la fuente de las almas de Israel [tiene] su dimensión interior (pnimiut) dirigida hacia D'os, y a veces [se encuentra] en el nivel de la parte posterior (ajoráyim); como está escrito: «Tiempo de abrazar y tiempo de abstenerse de abrazar» [y véase el Zohar, Parshat Ajarei, folio 58, final de la cara a y cara b];

כי וימינו תחבקני כתיב ועי"ז גורם שתהיה פנים בפנים [עמ"ש בד"ה חייב אינש לבסומי בפוריא בענין שכפה עליהם הר כגיגית שהוא בחינת וימינו תחבקני כו']

pues está escrito: «Y Su mano derecha me abraza», y esto hace que se produzca una unión cara a cara [véase lo escrito en el discurso que comienza «La persona está obligada a embriagarse en Purim», acerca de «Puso sobre ellos la montaña como un barril», que corresponde al nivel de «Y Su mano derecha me abraza», etc.,

ע"ש וע' בפע"ח [בפרי עץ חיים] שער חג הסוכות] ופעמים עת לרחוק מחבק שהחסדים מכוסים ביסוד אימא ואינן מתגלים ומאירים אלא נעלמים בתוך הבינה.

véase allí; y véase Pri Etz Jaim, Sha'ar Chag HaSukkos (la Puerta de la Festividad de Sucot)]. Y a veces es «tiempo de abstenerse de abrazar», cuando los Jasadim (bondades) están cubiertos en el Yesod de Ima y no se revelan ni resplandecen, sino que permanecen ocultos dentro de Biná (entendimiento).

22 ועי' אומרים ופרוס עלינו סוכת שלומך ואותה אנו מבקשים וימינך מקרב חיקך כלה שיצאו החסדים מיסוד אימא שהוא בחי' תשבע"פ [תורה שבעל פה] ששם האור גנוז ולהיות ימין ה' עושה חיל כו'.

Y acerca de esto decimos: «Extiende sobre nosotros la sucá de Tu paz»; y esto es lo que pedimos: «Que Tu diestra salga de dentro de Tu seno», que los Jasadim salgan del Yesod de Ima, que es el nivel de la Torá Oral, donde la luz está oculta, y que «la diestra de Havaíá obra con valentía», etc.

ועל הכ' עתים הוא אומר משחקת כי בכל אי' מישראל יש בחי' מס"נ [מסירות נפש] ורצון לה' אלא שיש מי שהוא בבחי' אחוריים כו'.

Y de los dos momentos dice «jugando», pues en cada judío hay un nivel de autosacrificio (mesirut néfesh) y voluntad hacia D'os; solo que hay quien está en el nivel de la espalda (ajoráyim), etc.

23 ואעפ"כ [ואף על פי כן] גם אז יכול לעבוד עבודה תמה ולמס"נ [ולמסירות נפש] באחד [ועמ"ש בד"ה זכור את אשר עשה לך עמלק בדרך כו' בענין ואזניך תשמענה דבר מאחריך לאמר זה הדרך כו']

Y, aun así, también entonces puede servir con un servicio íntegro y entregarse en autosacrificio (mesirut néfesh) en “Uno” [véase también lo escrito en el discurso que comienza “Recuerda lo que Amalek te hizo en el camino”, etc., acerca de “Y tus oídos oirán detrás de ti una palabra que dirá: ‘Este es el camino’”, etc.].

ולכן גם ממנו הוא צחוק מביטול היש לאין ועי' מעוררים למעלה גילוי שעשועים עליונים בכתר וחכמה כו'.

Por lo tanto, también de él proviene la risa por la anulación del yesh (algo) en el ayin (nada); y mediante ello se despierta arriba la revelación de los deleites supremos (shaashuim) en Kéter (la Corona) y Jojmá (sabiduría), etc.

[ושחוק זהו ענין התגלות התענוג ועיין בע"ה [בעץ חיים] שער לידת המוחין פ"ב [פרק ב'] ושער לאה ורחל פ"ג [פרק ג'] דשחוק הוא ב"פ [בי פעמים] אור וכן ואהבת ב"פ [בי פעמים] אור, וב"פ [ובי פעמים] אור זהו ענין ושמתי כד כד,

[La risa (sejok) es la revelación del deleite. Véase Etz Chaim, Sha'ar Leidas HaMochin (la Puerta del Nacimiento de los Mojin), capítulo 2, y Sha'ar Leah veRachel (la Puerta de Leah y Rachel), capítulo 3: sejok equivale a dos veces or (luz), y asimismo ve'ahavta (“y amarás”) equivale a dos veces or; y esas dos veces or aluden a “Haré que el kad sea como el kad”,

והיינו כ"ד אותיות שיש בפסוק בשכמל"ו [ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד] דק"ש [דקריאת שמע] שחרית וערבית וכנ"ל שע"י ביטול היש ומס"נ [ומסירות נפש] דק"ש [דקריאת שמע] נמשך התענוג עליון והשחוק כו'

es decir, las 24 letras del versículo “Bendito sea el Nombre de la gloria de Su reino por siempre jamás”, que se dice en el Shemá de la mañana y de la noche; y, como se mencionó antes, mediante la anulación del yesh y el autosacrificio del Shemá se atraen el deleite supremo y la risa, etc.

וע"ש דפ"ב [דפרק ב'] כ"ד זהו ענין אשת חיל כו' ומזה יובן ענין ימין ה' עושה חיל, ועיין באוצ"ח [באוצרות

חיים] דנ"ח מענין זה (ועיין בב"י [בבית יוסף] ומ"א [ומגן אברהם] סס"י [סוף סימן] תק"ס)

Véase allí, en el capítulo 2, que 24 alude a “una mujer virtuosa (jáil)”, etc.; y de esto se comprenderá el sentido de “La diestra de Havaia obra con vigor (jáil)”. Véase también Otzros Chaim, folio 58, acerca de este tema. (Véase asimismo Beis Yosef y Magen Avraham, al final de la sección 560).

ועכשיו נאמר בתורה משחקת לפניו בכל עת ולעתיד אז ימלא שחוק פינו גם שחוק כחשבון מקור חיים ע"ש

Y ahora se dice de la Torá: “jugando ante Él en todo momento”; y en el futuro, “Entonces nuestra boca se llenará de risa”. Sejok (risa) también tiene el mismo valor numérico que mekor chaim (fuente de vida), llamado así por

כי עמך מקור חיים והוא ג"כ כחשבון גימטריא אור א"ס שעל ידי גילוי אור אין סוף ב"ה נמשך התענוג עליון

“pues contigo está la fuente de vida”; y también tiene el mismo valor numérico, según la guematria, que Or Ein Sof; porque mediante la revelación de la Luz Infinita (Or Ein Sof), bendito sea, se atrae el deleite supremo,

שהוא מקור חיים מקור התענוגים והתגלות התענוג זהו ענין השמחה והשחוק ועיין בזהר ס"פ וילך ובפ' וירא דק"י א' ובפ' חיי שרה דף קכ"ז א' ועיין בלק"ת [בלקוטי תורה (להאריז"ל)] כישע"י [בישעיה] ע"פ ולא בכסף תגאלו מענין ישחק בשי"ן]:

que es “la fuente de vida”, la fuente de los deleites; y la revelación del deleite es el sentido del regocijo y la risa. Véase también el Zohar, al final de la parashá Vayelej, y en la parashá Vayera, folio 114a, y en la parashá Jayei Sara, folio 127a; y véase Likkutei Torah del Arizal sobre Isaías, acerca del versículo “Y no con dinero serán redimidos”, respecto de Yisjak escrito con shin.]

24 משחקת בתבל ארצו. הארץ הדום רגלי היא המלי ותבל ארצו פי תבל ב"פ [בי פעמים] אריה ב"פ [בי פעמים] יראה דהיינו בחיות ובאופנים.

«Jugando en tevel artzo (el mundo habitado, Su tierra)». «La tierra es el escabel de Mis pies»: esto es Maljut (soberanía). Y «tevel artzo» significa que tevel equivale a dos veces aryeh (león), dos veces yirá (temor), es decir, en las Jayot y en los Ofanim.

אריה שאג ע"י התבוננות איך שהוא ית' קדוש ומובדל לא כהתלבשות הנפש בגוף כו' וכי בחי' אלו יש בישראל

«Un león ha rugido» por medio de la contemplación de que Él, bendito sea, es santo y está separado, no como el alma que se inviste en el cuerpo, etc. Y estos dos niveles existen en Israel,

כי יש שיש לו נפש דעשיי [דעשייה] ויש שיש לו רוח דיצירה [ועיי] בזהר ר"פ משפטים דצ"ד ע"ב ועל שניהם אומר משחקת שמשניהם נעשה שחוק למעלה כנ"ל.

pues hay quien tiene un néfesh de Asiá (Acción), y hay quien tiene un rúaj de Yetzirá (Formación) [y véase el Zohar, al comienzo de Parshat Mishpatim, folio 94b]; y de ambos se dice «jugando», porque de ambos se produce risa Arriba, como se mencionó antes.

[ובע"ח [ובעץ חיים] שער תיקון נוק' [נוקבא] ספ"ב [סוף פרק ב'] פי ג"כ ענין תבל ב"פ [בי פעמים] רי"ו אלא דפי' שרומז להמשכה גבוה מאד וכמ"ש ג"כ בפע"ח [בפרי עץ חיים] שער ק"ש [קריאת שמע] שעל המטה פ"ו.

[Y en Etz Chaim, Sha'ar Tikkun Nukva (Puerta de la rectificación de Nukvá), al final del capítulo 2, también explica el asunto de tevel como dos veces 216, salvo que explica que alude a una emanación muy elevada; y así también está escrito en Pri Etz Chaim, Sha'ar Kerias Shema She'al HaMitah (Puerta del Shemá antes de dormir), capítulo 6.]

אכן י"ל [יש לומר] דהמשכה עליונה זו נמשך ע"י האתעדל"ת [האתערותא דלתתא] דכי בחי' אריה הנ"ל וזהו משחקת בתבל ארצו שמכחי אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] דתבל ארצו שבישראל נמשך בחינת שחוק ותענוג עליון והוא שרש המשכה עליונה שבע"ח [שבעץ חיים] ופע"ח [ופרי עץ חיים] שם]:

Sin embargo, se puede decir que esta emanación superior se produce por medio del despertar desde abajo (itaruta deletata) de los dos niveles de aryeh mencionados antes. Y esto es «jugando en tevel artzo»: del nivel del despertar desde abajo de «tevel artzo» que hay en Israel, se hace descender el nivel de la risa y el deleite supremo; y esta es la raíz de la emanación superior [descrita] allí en Etz Chaim y Pri Etz Chaim.]

LikuteiTorah.com
LA PARASHÁ JASÍDICA

Sobre esta edición

Esta edición contiene el texto hebreo y la traducción al español.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Nuestra traducción al español, hecha de nuestra traducción inglesa del hebreo, sin las notas de Kehot: CC BY 4.0.

Esta edición en su conjunto: CC BY-NC 4.0. Puede copiarse, imprimirse y compartirse libremente, citando a Kehot Publication Society y likuteitorah.com; no puede venderse. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traducción al español se hizo desde la edición en inglés de likuteitorah.com con ayuda de IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), con el hebreo al lado para cotejar; todavía no la revisó un editor humano. Coteja con el hebreo todo lo importante.

El Rebe pidió que los maamarim de la parashá de la semana, la «Parashá jasídica», se estudien durante esa semana, repartidos en sus siete días (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Por qué estudiarla y las brajot del Rebe: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un proyecto gratuito y sin fines de lucro; aquí no se vende nada. Sin afiliación con Kehot, Sefaria ni la Biblioteca de Lubavitch. © likuteitorah.com

De likuteitorah.com/es/likutei-torah/bamidbar/20/

DEDICADO EN HONOR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

El padre del Rebe, Reb Leví Itzjak